

IVANU SOBIESKI

KRALJU POLJAČKOMU

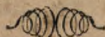
OSLOBODITELJU BEČA

SPIEVAO

PETAR KANAVELOVIĆ

VLASTELIN CORČULANSKI.

F. GAWRONSKI

INSTYTUT
BADAŃ LITERACKICH PAN
BIBLIOTEKA
00-330 Warszawa, ul. Nowy Świat 72
Tel. 26-68-63

U DUBROVNIKU
TROŠKOM P. FR. MARTEKINI IZDAVATELJA
1850.

INSTITUT POLSKI

WARSZAWA

WYDZIAŁ HISTORII I ETNOLOGII

1910

WYDZIAŁ HISTORII I ETNOLOGII

WARSZAWA

WYDZIAŁ HISTORII I ETNOLOGII
BIBLIOTEKA
WARSZAWA

WYDZIAŁ HISTORII I ETNOLOGII
WARSZAWA

758

GABINET
<http://plogiczny.org.pl>
IM.
G. KORBUTA

Š T I O C I M .

FR. GAWRONSKI

Narod Slavjanski kakono sadar tako i prije
brojio je medju svoiem mnogo junakah i glasovitieh
Vojevodah. Diela sadanjeh ugodno spominju nam
slave prošastieh, i s toga cienim da će svak dobrovoljno
proštiti pjesan Kanavelovića Vlastelina Korčulaskoga
na pohvalu hrabrenoga Sobieski koi oslobodivajući Beč
od Turskoga obsidienja uništi silu glavnoga nepriatelja
Europeiskoga izobraženja.

516 kniszy

STICHIUM

Korod slatjeneli katono ezabo tako i prije
-proje je medju svetim mnogo junakih i glas-
-vilih vojvoda. Bilo sadnja mnogo spomin-
-ju nam da je; i s toga znam da de
svak dobrovoljno predi pisan Kamenolovila
Vlastina Korodakoga na istu istu
Sobici i kol esobitajim od Korodogor-
-sibenja nudi silu glavoga vojvode Luro-
-vatske vojvodstva.

PIESAN.

O hrabreni i mogući
Stari Turci Vitezovi
Koi Otmanskoj daste kući
Malo manje vas sviét ovi,
Ako suhieh okon kosti?
Vašieh vaša siena hodi,
Ter dio koigod hrabrenosti
U vami se živ nahodi ;
I ako je strahoviti
Pakó zakon promienio
Ter dopusti da iziti
Vaš duh može na dan bio
Kraj onoga ravna polja
Za čas jedan svaki izidi
Gdie su od Grada Drenopolja
Vàrh Marice rieke zidi.
Vidiet éete Car čestiti
Kuju vojsku skupio je,
Za pod carstvo podložiti
Što vam svieta ostalo je.

Vidiet čete neizbrojne
Puke u četah gdi prohode
A prid četam sviem dostojne
Paše, Spahie, Vojevode.

I u narednom gdie prohodu
Veliki se Vezier diže
I Viteze i Gospodu
Na boj ovi hitro užiče,

Veleč; Družbo liepa i mila
U kojeh je sad na sviti
Carska milos postavila
Sve ufanje od dobiti,

Veselo se uputite
Put ovega boja ognjena
Našieh starieh da vidite
Proročanstva ispunjena.

Strahom niedan vas ne tàrni,
Ne bojte se niedne smeče
Vrieme, okoliš miesec carni
Da ispuni, došlo 'e veče.

Beč oholi Grad Česarski
Najprie čemo osvojiti,
Obečo mi je Beg Ugarski
Put na Rabi otvoriti.

Kad Česara Niemačkoga
Mi vidimo pred nogami,
Prie godišta ja Rimskoga
Obečavam Papu vami.

Tuj na Otaru velikomu
Gdie se on moli čestokrati,
Konju čemo mi Carskomu
Našiem rukam' zob podati.

Tim se ništa ne ustručajte,
Vitezovi glasoviti,
U mene se izgledajte
Svedj én pred vam pàrvi bitl:
Izvan mnozieh časti' i slava'
Kiem vas Car ée milovati,
Iz bogatieh vi dàržava'
Izniet éete plien bogati:
I kad ovo dogovori
Vidiet éete vi opeta,
Kad se iznese i otvori
Stieg pàrvoga Mahometa,
Gdie ga gledat svak uživa
Gdie iz sàrca svim strah goni,
I gdie nije duba živa
Da se nijemu ne pokloni.
Za tim pogled obratite
Put bieloga Biograda,
Da opeta tuj vidite
Gdie sva vojska s Čarom pada:
Vojska koje pribrojiti
Svi jezici neće broje,
Kuju ujedno za skupiti
Car pó svièta podigo je:
Vidiet éete malo dana'
Kad su oni počinuli,
Put Niemaèkiah gdie se strana'
Pomno jesu podignuli.
Gdie ih kola nezbrojena
Potezana od volova'
Sliede puña i nabjena
Praha guozdja i olova.

FR. GAWRONSKI

Gdie Kameli i Sehsane
Nosé svaku hranu obilnu
Tja od Egipta pitne strane
Za sititi vojsku silnu.

Gdie najposlie dvi stotine
Bojnieh strašnieh *Bombarada*
Potežu se od živine
Na rasutje slayna Grada.

Vidiet éete vi po tomu
Kad se ovi svi upute,
Gdie ide Caru čestitomu
Svietlí Vezier ljubit skute.

Gdie i Mehmet Car hrabreni
Pod šatorom puniem blaga,
S podvitiem spried kolieni'
Vàrh zlatnieh siedi saga'.

Gdie Car isti riečcom milom
Ovakoga nagovara:
Podji, o vierni, s ovom silom
Pridobit ćeš ti Česara.

Nije moéan sviet ni vriedan
Cara uzdržat dva na sebi,
Car na svietu budi jedan
Kako 'e jedan Bog na nebi.

I zašto su božje odluke
(Pamet me u to má ne vara)
Da sve od svieta strane i puke
Vlada Otmanska kuća stara.

Podji, ugodni mojoj kruni
Ne štedi istu tvoju glavu,
Želje izvársno mé ispuni
Za čas tvoju' za mú slavu.

Nä ťzmnožnä diela vriednä
Bez ikakve podji smeće;
Mojoj sili sila niedna
Odoljeti moči neće.

Za sviet vas saj osvojiti
Za gospodit svakiem pukóm;
Samo ť ovoj stoi dobiti
Kojü veće držim rukom.

Nä one släve, dragi; hodi
Od nás niesü ké daleče;
Svietlo sünce gdi zahodi
Čin da mieseč moj istieče.

Za tiem něka liepo ť svěmü
Milos carsku njemü ukaže;
Bradom gladi čelo njemü;
A zlatnom ga sabljom paše.

Nü varh Rabě na Osieku
Pogledajte nä oňoj sträni;
Gdi Ugri odmetni družbu siekü
Za püt podat obećani.

Neizbrojenu i veliku
Vidiet čete mirno odi
Tursku vojsku svukoliku
Bez zaprieke gdi prohodi.

Vidiet čete na glas ovi
I nenadnu uspömenu;
Svi kārstjānski Vitezovi
Gdi od straha čeznu i veñü.

Vidiet čete velikoga
Leopolda s kućom svojom
Svoga iz Beča česarskoga
Prid kārjaviem biežat bojom.

Vidiet éete od Lorene
Bana s svoiem Vitezima
Gdi vas smeten put od Viene
Prid Turcima s Rabe uzima.

Vidiet éete da veé nije
Nigde u polju duha živa,
Koi stát može ali smije
Vàrliem Turcím suprotiva.

Za tiem pogled upravite
Slavni Vezier gdi došo je
Polak liepe Favorite
Šatorove prostriet svoje.

I Beé gdi je na sve strane
Bojnom voiskom obkružio,
I pute mu od obrane
Svakolike zatvorio.

Gdie ga svak èàs naglo udara
Kruzim, koji ognjem siaju,
Gdi u sred mira vrata otvara
Pod udarcím koi pucaju.

Gdie od Dvora Česarskoga
Kam po kami na tle ori,
Gdi od Grada čestitoga
Svaka u boju strana gori.

Gdie Kàrstjani veé neimaju
Hrane za moé se uzdržati
A i Turci jur spravljaју
Pod zemljom im oganj dati.

Kad vidite strašne ove
Turske vojske bojne sile,
I hrabrene Vitezove
Koi sliede stiege mile;

Ah jesuli rec te smioni
Vaša diela istakmili?
I jesuli sada i oni
Kô hrabreni vi ste bili?
Jeli vami kô i njima
Tak slobodno moglo biti
Medju sviem kârstjanima
Vaše stiege otvoriti?
Ali čujem gdie govori
Od njih svaki govor ovi:
Davorimi ah davori
Moi sadanji Vitezovi.
Lasno' e vami pridobiti
Svega svieta četâr strane,
I Kârstjanske sve pobiti
Puke, i zemlje proć neznane.
Zašto ni 'e vas ruka jaka
Jošte iznašla ali sreła
Hrabrenieh od Poljaka'
Glasovitieh u sva diela.
Sve možete vi činiti
Bez obzira, zašto sada
Ivan Poljski kralj čestiti
Ne strasi vas ni pripada.
Da možete silu svoju
Suproć vama vi vidjeti,
I koliko on u boju
Može učinit na sem svieta,
Kako smo je mi gledali
Još kralj prie neg je bio,
S mnoziem iniem kad smo pali
Kojeh on je pogubio;

Rekli biste svakolika

Turska vojska da se stariè

Neizbrojna, i velika

Suproć njemu neima obrane:

Njegova je ruka jaka

Munja ognjena tries nebeski;

I čim hara i tré svaka

Smàrtni kosor mač viteški.

Sudjeno je da izbrana

Poljska vojska svedj dobude;

Pod vladanjem od Ivana

Vojevati koja bude

Kapistranin Ivan Sveti

Prid Poljacim vojujući

Turske iz ruke umje oteti

Otmanovoj dobit kući.

I Sobieski Ivan slavni

Kad bi Poljski Voevoda,

Nepriatelj naš poglavni

Koje trude nam ne poda?

Jošter leže neukopane

Suhe i gole kosti naše,

Od desnice koje izbrane

Svud prosute po tle ostaše:

Žato o Turci gdi ni 'e njega

Od boja se ne ustavljate;

Četår strane svieta svega

Vi u ruci zaisto imate.

Kad Česarska tvårda Viena

Vamí bude u rukama

Gjermania podnižena

Ključee vam će doniet sama.

Odmetna će Ungaria
Proć Cesaru s vami biti
Sumnjiva će Kroatia
Dobitniku se obratiti.
A puti vam otvoreni
✓ Stóje od liepe Italie,
Zašto Ivan kralj hrabreni
S kàrstjanima združen nije.
✓ All koi mi vidimo
Slavnieh ljudi' skup junački;
U pako opet utecimo
Ovo je Ivan kralj Poljački.
Sja mu sunce sred obraza
Sreću u vedrom čelu ima
A smàrtnoga do poraza
Sve što vidi hara očima
Búdi u nami oni teški
Strah, kí s nami umrie odavna;
Kad nas pobi mač viteški
I porazi ruká slavna.
Biežmo er ako suproć nami
Dobitnik se slavni obrati
U pakljeniem on stranami
Novu će nám smàrt podati:
Dva krat ćemo tako upasti
Od njegove strašne ruke
Strašivije u propasti
Teži u nemir' gore u muke:
✓ Ó sietlosti sunca izbrana
Mi ćemo te óstaviti,
Vele bolje segaj dana
U paklu će nami biti.

Zašto od njega na daleče
U nemiru mirni dosti
Nas sieč neće, kad posieče
Carsku vojsku bez milosti,
Podj te o duši osudjeni
Opet u dno čarnieh siena?
Ere u pomoć ide meni
Eto Klio má ljubjena.
O Diklice liepa moja
Má razbludo má ljuvezni,
Čin da lira sladka tvoja
Ove združi moje piesni
Sred Slovinskih čin dáržava?
I jezika slovinskoga
Da se u viek pieva slava
Slavna kralja Poljačkoga.
Ako mi si od dieteta
Čistu ljubav svedj nosila
I u staria sada lieta
Budi mi ista ljubav mila.
Neću sa mnom da brojiti
Sad u duge budeš broje,
S kom Gospodom kralj čestiti
Na ovi strašni boj došo je.
Ni kako je prid svim njima
Za liep izgled dat svakomu
Oteo kletiem on Turcima
Od dobiti srećnu pomu.
Kakoli je iz tabora
Samo čujué slavno ime
Vezier noćno priko gora?
S sviem uteko Vitezime.

Kô 'e sramotan ostavio
Favorite liepe dvore,
Kakoli je izgubio
Pisma, blago i šatore.

Neću budeš da truditi
Ljubovnice moja mila,
+ Za po svietu razglasiti
Što je slava razglasila.

Kô Veziera kralj hrabreni
Plahu u biegu dostigo je,
Kôli ostaše isiečeni
Od desnice Turci svoje

Koje oružje hranu koju
Koi oté plien bogati
U kàrvavom oštrom boju
U ognjenoj vârloj rati.

Ugrabio kôli 'e njima
Vârlih svieh Turskieh zala' i šteta'
+ Vezieroviem pred očima
Stieg pàrvoga Mahumeta.

I kô Čajku prisvetomu
Poslo ga je darovati,
Da u dobitju čestitomu
I on bude dio imati.

I razlog je; tko je bio
Dio najbolji ovieh slava',
Da najbolji ima i dio
Svete viere Čajko i glava.

+ Neka drugi ova diela
Sladje pieva pomnie slavi,
Ti razbludo má vesela
Na ino se sa mnom stavi.

Rajskoj liri zlatne u žice
Ti imaš samo udarati,
A ovako ću má diklice
Pod drag romon ja pievati:
Leška i Zvečka slavna krúno
Kí s porazom nepriatelja
Dobio si sad podpuno
Ime od viere branitelja,
Vedri ná ove piesni moje
Tvoieh oči' zrak obrati
U kiem viečne slave tvoje
Želim svietu prikazati.
Nu er nemogu proć vremenu
Tankom knjigom utvárditi
Tvoju slavnu uspomenu
Tvoieh diela' glas čestiti.
Tvoje hvale časti i díke
Tvoju izvársnost tvé kreposti
Puštam neka glase u víke
Sunce i zvezde s vom svietlosti.
Žarko sunce na vedrini
Zracim piše várh oblaka'
Rasap, Turkom koi učini
Tvá mogućea ruka jaka.
Jasne zvezde zlatne svoje
Prame steru za okruniti
Neumàrle slave tvoje
Nedobitne tvé dobiti.
Za dostojne dat najpàrve
Časti svomu slobodniku
Svom' Česaru díže s glave
Viena slavnu lovoriku.

Sreća od davnieh koga lieta'

S Turcima se zavierila,

Veličanstvu tvomu opeta

Eto se je poklonila.

Iz prid sablje tvé kárvave

Ter čím bieži Car oholi,

Topi želje své neprave

U kárv kú mu vojska proli.

Pače da tvá budeš slava

Živiet dokli Dunav teče,

Druga rieka kraj Dunava

Turske od kárví s tebe istieče.

Zemlja ona gdi postavi

Konj turački své stupaje,

U kárstjanskoj opet travi

S tebe, o kralju, porasla je.

S tebe cárni Oro oči

Stere u sunce od nebesa',

Ere miesec od istoči

Tvoj bieli oro nogam spleša.

S tebe sunce od sievera

Noviem kolom svietu izhodi,

Ter neviernu noć čím tierá

Svetoj vieri dan dovodi.

Glasovita s tebe Austria

Dragu slobod mirna uživa,

A raskošna Italia

U pokoju svom počiva.

S tebe plačni viek guozdeni

Prima istočna zemlja kleta,

A veseli i zlatjeni

Sva zapadna strana od svieta.

S tebe večno primalietje
Sva kàrstjanska polja resi,
A u turskíeh travu i cvietje
Konjskíem stopom satro jesí.

Ti si rimsku svetu vieru
Od sužanstva slobodio,
A turačku zlu nevieru
Teško u robstvo postavio.

Neka ostane u zabiti
Što se od družíeh reče odavna,
Doći, vidjet i dobiti
Tvá su samo diela slavna.

Zato sledi tvá vlas mnoga
Pali plieni sieci hara
Dokli vidiš ognjenoga
U tvoj ruci Mehmet cara.

Sve istočne satri strane
Slavnu dobit ne ustavi,
Nemoj iskra da ostane
Da oganj veći ne pojavi.

Nemoj pustit tvoj poglavni
1 Da nepriatelj dodje jači,
2 Oči otvori kralju slavni
Do otračka mu sve potlači.

Prodji priko Carigrada
3 Tvoj bieli oro pút kaže ti,
Tja do Meke dodji Grada
Gdie Mahomet leži kleti.

I sramótne one kosti
Živíem ognjem sve izgorí,
Neka njemu bez milosti
Duša i tielo plamom gorí.

Iz nevierne polie ruke
Otni ona miesta sveta,
Gdi Bog Čoviek podni muke
Za spasenje segaj svieta.

I po turskoj svakoj strani
Stri Mečete i Munare,
Troici svetoj kralju izbrani
Càrkve gradi, stavlja Otare.

Tvojom rukom svàršit hoće
Bog mogući od osveta'
Sve nevierne nečistoće
I stàrt zakon Mahometa.

Hoće s tebe da u slobodi
Uživaju pokoj pravi
Od kàrstjana' svi narodi
Kieh vlas turska pleše i davi.

I da unapried ni 'e tko brani
Bogoljubniem, ali smete
Na Jezusov doć izbrani
Grob i doniet své zaviete.

Ovo su ovo dni čestiti
U ké od vojska' Bog istini
Hoće oholas podložiti
Carsku tvojoj veličini.

Hoće od sad da zabiena
S tebe ostane turska sila,
Sred puklina' od kamena
I sred pustieh hridnieh spila'.

Kraljevinam sievernime
Obećo je vlas podati
Da na vratieh od Solime
Siede i budu kraljevati.

Od nevolje plačne odieće
Jeruzalem glasoviti
Svlačiti će s sebe veće
Za u viek se veseliti.

Svi biežati koi budu
Mač tvoj će ih dostizati,
A kí ostanu za čes hudu
Vietar će ih rasipati.

Tvoj će bojni mač dovesti
Vàrh njih naš Bog viekoviti
I uzmnožita njima smesti'
I visoka razrušiti.

Na sam pogled oka tvoga
Hoće Turci da straše se,
A od imena kraljevskoga
Sva da im se zemlja trese.

Hoće da ti splešeš Baala,
Pobieš Hogje i Dàrviše,
I da oholas njimi pala
Pod nogami tvoim sopiše.

Tvom će rukom oganj dati
Od Damaska mirim grada
Da u pepeo kuće obrati
Nazaela Benadada.

Ti si kralju zvan s nebesa'
Na ova diela izabrana,
Da viečnoga zrak ureda
Švaka od svieta primi strana.

Da kàrstjanstvo svud gospodi
Sveta viera da sve vlada,
Čistom vodom svi narodi
Da umiju čelo od sada.

Zato sledi ti tierati
Harat plienit i paliti,
Pače sledi dobivati
Dobitniče nedobiti.

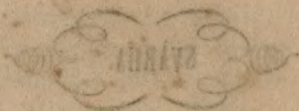
Tvé kraljevstvo slavno uzmnoži,
Vàrh neviernih uzmi ozvetu,
Pod vlas tvoju ti podloži
Samosilnos tursku kletu.

A slovinskiem ja piesnima
Pievatj éu slave tvoje,
I akone kako se ima
Daj kò znanje moze moje.

Tebe neée ostaviti
Tvoja bojna srečna slava,
A za mnóm ée moja biti
Liepa klio Vil gizdara.

Wato alichi i bierci
Hartj yicini i panti
Paco alichi bierci
Baptiste bierci
Tvo krajevstvo alichi vannoni
Tvoj nevlerisch nani ovca
Por vlas tvoja ti bodla
Samostilnos tvojka kani
A slovnickim ja pisanim
Pisani en alichi tvoje
I spore kato za imi
Tvo kato nani more in je
Tvo nani alichi
Tvoja boja alichi alichi
A na nani alichi bierci
Icjan kido vi bierci

K
758

